

DAR VIENA DOVANA JOJO MOYES AŠ PRIEŠ TAVE GERBĒJAMS –
JAUSMINGA DŽESĒS IR ADAMO ISTORIJA.

Booklist

Catherine
Isaac

Laimē
po Dordones
riešutmedžiais

ROMANAS

baltos lankos

Catherine Isaac

Laimė po Dordonės riešutmedžiais

romanas

Iš anglų kalbos vertė Aistė Kvedaraitė-Nichols

baltos lankos

Versta iš:
Catherine Isaac, *You Me Everything*, Viking, An imprint of
Penguin Random House, New York, 2018

Redaktorė
Akvilė Rėklaitytė

Korektorė
Ginta Valančiauskienė

Maketuotoja
Eglė Jurkūnaitė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: perduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

ISBN 978-609-479-111-6

Copyright © 2018 by Jane Wolstenholme
© Aistė Kvedaraitė-Nichols, vertimas į lietuvių kalbą, 2018
© Baltų lankų leidyba, 2018

Prologas

Mančesteris, Anglija

Kartais gyvenimas ima ir sviedžia tau viską, kas gali būti gero ir blogo, vienu metu.

Tokia išvada gimdymo metu tikriausiai dažna, tačiau mano atveju prie jos atvedė ne įprastas skausmo ir džiaugsmo mišinys. Nors jau netrukus susipažinsiu su tuo mažyčiu žmogeliuku, su kuriuo savo kūną dalijausi devynis mėnesius, aštuonias agonijos valandas praleidau mėgindama mobiliuotu susisiekti su jo tėvu, atvilkti jį iš dar vieno baro, klubo ar nuo dar vienos moters.

– Džesika, ar nepamiršai atsivežti užrašų? – paklausė akušerė, kai į ligoninę atvažiavau viena.

– Užrašus atsivežiau. Tik savo vaikiną kažkur palikau, – atsakiau apgailėstaujamai šypsodamasi. Ji pažvelgė iš po blakstienų į mane, besiramstančią į gimdyklos priimamojo stalą, laukiančią, kol deginantis skausmas pilve atslūgs.

– Esu tikra, kad jis jau pakeliui. – Sprandą išmušė prakaitas. – Palikau jam porą žinučių. – Tiksliau dvylika. – Jis dalyvauja darbo renginyje. Tikriausiai ten nėra ryšio.

Tą akimirką dalelė manęs vis dar vylėsi, kad taip ir yra. Net akivaizdžiai susidūrusi su priešingais įrodymais, aš visuomet stengdavausi išvelgti Adamo privalumus.

– Anksčiau vyrų čia neįleisdavome, – priminė ji man. – Tai gi, jei teks gimdyti be tėčio, susitvarkysime.

Tėtis. Biologinių faktų nepaneigsi, tačiau Adamui šis titulas netiko.

Drąsinančiai motiniška akušerė buvo stambiomis kojomis, krūtine, ant kurios galėjai pastatyti vazoną, ir per naktį suktais plaukais. Ženklyje įrašytas vardas Merė. Nors su Mere susipažinau vos prieš tris minutes, ji man jau patiko, ir gerai – mat netrukus ji apžiūrės mano gimdos kaklelį.

– Eime, mieloji, suraskime tau palatą.

Jau ketinau pakelti savo krepšį, kurį malonus taksi vairuotojas paslaugiai padėjo atnešti, tačiau ji prišoko pirma, čiupo už rankenos ir susvyravo nuo svorio.

– Ar ilgai planuoji čia užsibūti? – paerzino, ir aš per prievartą nusijuokiau, nors jčiau dar vieną besiartinantį sąrėmį. Sustingau tylioje agonijoje, stipriai užsimerkiau, tačiau tvirtai pasiryžau nebūti kaip tos moterys, kurios savo riksmams kelia siaubą visai ligoninei.

Skausmui atlėgus, lėtai nusekiau Merę iš viršaus apšviestu koridoriumi, tikrindamasi telefonu, ar negavau naujų žinučių. Jų buvo tuzinas nuo mamos ir mano geriausios draugės Bekės, tačiau Adamo vis dar nė šnipšt.

Viskas turėjo klostytis kitaip.

Nenorėjau būti viena.

Kad ir kaip per pastaruosius mėnesius nerimavau dėl mūsų dviejų santykių, tą akimirką būčiau viską paaukojusi, kad tik jis būtų šalia, laikytų mane už rankos ir tikintų, kad viskas bus gerai.

Kad laukiuosi, sužinojau kitą dieną po savo dvidešimt antrojo gimtadienio. Nors nėštumo neplanavau, per kitus devynis mėnesius sugebėjau save įtikinti, kad būsiu puiki mama. Staiga šis mano puikavimasis pasirodė nepagrįstas.

– Viskas gerai, mieloji? – paklausė Merė, kai pasiekėme gimdyklos duris.

Tylėdama linktelėjau, nors iš tiesų net kvalifikuotose jos rankose jaučiausi vieniša, persigandusi ir tikra, kad šis jausmas nepraeis, kol Adamas neatvyks atlikti kaktos glostymo ir rankos laikymo pareigų.

Palata buvo ankšta, bet funkcionali, o plonos raštuotos užuolaidos priminė senamadiško viešbučio kambarį. Dangus už lango atrodė melasos spalvos – juodas, neperregimas, o perlamutrinis mėnulis slėpėsi šešėliuose.

– Šok čia, – tarė Merė, tapšnodama į lovą.

Paklusau jos nurodymams gultis ant nugaros ir praskėsti kojas. Tada, ramiai pranešusi, kad „eina vidun“, ji ranka įsiskverbė į mane, atimdama kvapą ir priversdama išpūsti akis.

– Gimdos kaklelis išsiplėtęs keturis centimetrus, – pranešė išsitiesdama.

Šypsodamasi su pliaukštelėjimu nusimovė guminę pirštinę, o aš pajutau dar vieną besiantinantį sąrėmį.

– Džesika, tu gimdai.

– Nuostabu, – atsakiau iš mandagumo nutylėjusi, kad ir pati tai suprantu: prieš keletą valandų pakrikštijau savo virtuvės grindis vaisiaus vandenimis.

– Geriausia būtų sėsti ant gimdymo kamuolio ir pasitelkti į pagalbą žemės trauką. Aplankysiu moterį gretimoje palatoje, tačiau nesidrovėk spausti iškvietimo mygtuko. Gal kas nors kitas galėtų palaikyti tau draugiją? Draugė? Gal tavo mama?

Bekė gyveno netoli, tačiau mama visuomet buvo vienintelė išeitis, kad ir kaip gėda jai skambinti ir aiškinti, jog Adamas dingęs be žinios.

– Mama budi prie telefono. Jei iki antros valandos nakties nesulauksiu žinių iš savo vaikino, atvažiuos ji.

– Šaunu, – tarė ji ir paliko mane vieną su didžiuliu pripučiamu kamuoliu, Džeko Džonsono dainomis grotuve bei juoko dujų aparatu, apie kurio naudojimą pamiršau paklausti.

Mamai paskambinau lygiai antrą. Ji atvažiavo po šešių minučių, užsitempusi siaurus džinsus, su švelnia linine palaidine, pasikvėpinusi „Estée Lauder“ „Beautiful“. Atsinešė milžinišką sportinį krepšį, į kurį paskutinę minutę sukrovė „gimdyvės rinkinį“. Jame – nedidelė vaizdo kamera, žąsies plunksnų pagalvė, dantų pastos tūbelė, žurnalas *Moteris ir namai*, rankų kremas „Neal’s Yard“, kekė vynuogių, dvi didelės plastikinės dėžės šviežių pyragėlių, keletas rausvų rankšluosčių ir – nejuokauju – pliušinis žaislas.

– Kaip laikaisi? – susijaudinusi paklausė prisitraukdama kėdę ir užsikišdama trumpų šviesių plaukų sruogą už ausies. Jos makiažas vos pastebimas: mamos oda visuomet buvo skaisti, todėl nereikėjo daug dažytis, o jos vaiskios mėlynos akys švytėjo.

– Gerai. Kaip tu?

– Puikiai. Tiesą pasakius, negaliu atsidžiaugti čia būdama.

Kalbėdama ji koja bilсноjo į lovą, sukeldama duslų metalo klingsėjimą. Net ir ištikus rimčiausiai krizei mama neprarasdavo šaltakraujiškumo, tačiau pastaruoju metu ėmiau pastebėti jos nervinius tikus; tą naktį atrodė, kad koja jos nebeklausė.

– Netikiu, kad iš namų atvažiavai per šešias minutes, – tariau ir, pirmą kartą įkvėpusi juoko dujų, sukosėjau joms sudirginus gerklę.

– Nuo vidurnakčio laukiau stovėjimo aikštelėje. Nenorėjau įstrigti eismo kamštyje.

– O, kad Adamas būtų toks rūpestingas, – burbtelėjau.

Jos šypsena užgeso.

– Ar mėginai dar kartą su juo susisiekti?

Linktelėjau slėpdama pyktį.

– Taip, bet akivaizdu, kad jis susirado svarbesnių reikalų.

Ji ištiesė ranką ir spustelėjo mano pirštus. Nebuvo pratusi matyti mane susierzinusių. Beveik niekada *rimtai* ant nieko

nepykdavau, nebent ant prasto interneto ryšio. Tačiau tą naktį buvo sunku tuo patikėti.

– Nekenčiu jo, – šniurkštelėjau.

Ji papurtė galvą, pirštų galiukais glostydama mano krumplius.

– Nekalbėk taip.

– Mama, tu nė pusės nežinai, kas paskutiniu metu dedasi.

Mažiausiai norėjau viską jai išpasakoti, nes išsklaidyčiau iliuzijas, kad mano šeimyninis gyvenimas su Adamu kada nors prilys tam, kurį man suteikė juodu su tėčiu. Jaučiausi jiems be galo dėkinga už savo saugią ir laimingą vaikystę, nepaisant keleto sunkių periodų, kurie jau seniai nugrimzdo užmarštin.

Ji atsiduso.

– Ką gi. Dabar dėl to nesijaudink. Šios akimirkos niekada nesusigrąžinsi. Ar nori valgyti? – ji atidarė vieną iš plastikinių dėžių.

– Tu rimtai? – prisiverčiau nusišypsoti.

– Ne? – nustebo ji. – Gimdydama tave miriau iš bado. Dar vandenys nebuvo nubėgęs, o aš sušlamščiau pusę citrininio pyrago.

Mama buvo nepakeičiama gimdymo partnerė. Tarp sąrėmių ji mane linksmino ir ramino, kai nebetekusi savitvardos pradėdavau spiegti iš skausmo.

– Kodėl jie nesuleido tau vaistų nuo skausmo? – pašnibždomis paklausė ji.

– Sakiau, kad nenoriu. Susidariau natūralaus gimdymo planą. Ir... Užsiėmiau joga.

– Džese, tu stumsi iš savęs kitą žmogų. Man rodos, reikėtų šio to daugiau nei kvėpavimo pratimų ir žvakės.

Pasirodo, ji buvo teisi. Išsivėmus nežinia kelintą kartą, prasiėjo tokia nesuvokiama agonija, kad būčiau užrūkiusi net kreko,

jei tik kas būtų davęs. Už lango prašvitus, manęs apžiūrėti užėjo kita akušerė, prisistačiusi tikriausiai anksčiau, kai mano galva buvo užimta kitais reikalais.

– Atleisk, mieloji, bet epidūrai jau per vėlu. Galiu suleisti meperidino, tačiau mažylis gims jau visai netrukus.

Kojos pradėjo nevaldomai drebėti, iš skausmo buvo sunku įkvėpti, nebepajėgiau nei suprantamai kalbėti, nei blaiviai mąstyti.

– Aš tenoriu, kad Adamas būtų čia. Mamyte... *prašau*.

Drebančiomis rankomis ji sugrabiliojo telefoną, kad surinktų jo numerį. Tačiau laisvų rankų įranga iškrito ant grindų, ir mama, keikdama savo nerangumą, ėmė keturpėsčia ją grabinėti lyg muilo gabalėlį vonioje.

Tolesnius įvykius gaubia migla, mat nebekreipiau dėmesio nei į skambučius, nei į adatą šlaunyje; apsvaigau nuo bauginančios ir stebuklingos mano pačios kūno tvirtybės.

Po meperidino injekcijos praėjus minutei ir trims stūmiams, pasaulį išvydo mano kūdikis.

Tikras stebuklas, mano berniukas, su putliomis galūnėmis ir sutrikusiu veideliu, kai atsimerkė, akušerei paguldžius jį man į glėbį.

– Dievuliau šventas, – aiktelėjo mama. – Jis...

– Nuostabus, – sušnabždėjau.

– *Milžiniškas*, – atsakė ji.

Visuomet maniau, kad naujagimiai yra trapūs ir bejėgiai, tačiau Viljamas buvo daugiau nei keturių kilogramų galiūnas. Neverkė, tomis pirmomis akimirkomis neišleido nė garselio, tik įsitaisė man ant krūtinės, ir vėl nurimo.

Na, beveik viskas.

Kai priglaudžiau lūpas jam prie galvytės įkvėpti to saldaus naujagimio aromato, atsilapojo palatos durys. Už jų, paneigdamas teoriją, kad geriau vėliau negu niekada, stovėjo Adamas.

Jam artinantis, nežinau, kas dvokė aštriau – moteriškų kvėpalų tvaikas ar išsivadėjusio alkoholio kartumas. Jis vilkėjo vakarykščiais drabužiais. Nesugebėjo nusivalyti lūpų dažų nuo kaklo, todėl nuo ausies iki marškinių apykaklės driekėsi ryškus, neskoningai rausvos spalvos dryžis.

Staiga suvokiau, jog nenoriu, kad jis artintųsi prie manęs ir mūsų mažylio – joks antibakterinis muilas nenuplautų fakto, kad jis galutinai susimovė. Visomis įmanomomis prasmėmis. Su siaubu svarsčiau, kaip seniai šitai supratau.

– Ar galiu... ar galiu ją palaikyti? – paklausė jis, tiesdamas rankas.

Mama susigūžė, kai įsiutusi įkvėpiau.

– Mums gimė *berniukas*, Adamai.

Nuostabos perkreiptu veidu jis atitraukė rankas. Atsisėdęs tik stebeilijo į mus, akivaizdžiai negalėdamas pratarti žodžio, ką jau ten viltis, kad pasakytų tai, ką reikia.

– Tu pražiopsojai, – tariau rydama sukilusias ašaras. – Adamai, negaliu patikėti, kad tu pražiopsojai.

– Džese, paklausyk... Galiu viską paaiškinti.

Po dešimties metų

Nežinau, kada praradau gebėjimą pakuoti daiktus. Kadaisė, kai netrūko laiko ir lengvabūdiškumo pirkalioi visokias pripučiamas pagalvėles ir miniatiūrinius vonios reikmenis, man tai sekėsi kur kas geriau. Negaliu sakyti, kad neprisikroviau pakankamai, – senasis mano sitroenas net braška. Tačiau neapleidžia įkyrus jausmas, kad kažką pamiršau, gal net keletą daiktų.

Greičiausiai to net neištraukiau į sąrašą. Mano kartos moterys įsitikinusios, kad sąrašas gali išspręsti bet kokią problemą, net jei pasaulis griūtų. Dabar man joks sąrašas nebepadės – ateina laikas, kai reikia atlikti tiek daug, jog užsiimti tokiomis pramogomis kaip *sąrašų sudarinėjimas* atrodo tikra kvailystė. Be to, jei ką ir užmiršau, galėsime nusipirkti vietoje – juk tevykstame į užmiestį Prancūzijoje, ne į Amazonės džungles.

Jei mano pakavimą galima laikyti nevykusiū, tuomet nežinau, kaip vadinti Viljamo. Jo krepšyje daugiausia guminukai, rasti po lova po paskutinės draugų nakvynės, knygos tokiais pavadinimais kaip *Nuodingosios pasaulio gyvatės*, dar keletas vandens pistoletų ir aštraus kvapo vonios priemonių rinkinys.

Pastaraisiais jis susidomėjo neseniai, kai vos dešimties sulaukęs bičiulis Kameronas nusprendė, kad prieš einant į mokyklą reikia pasitepti dezodorantu. Teko atsargiai sūnui paaiškinti,

kad Prancūzijoje jam prireiks ne tik debesies odekolono, bet ir kelnių.

Šoku prie vairo, pasuku raktelį ir, kaip visada, nustembu, kad variklis užsiveda.

– Ar tikrai viską susidėjai? – paklausu.

– Tikriausiai.

Jaudulys jo veide suspaudžia man širdį. Nuo tada, kai pranešiau, kad vasarą praleisime su tėčiu, jis nestygsta savame kailyje. Pasilenkiu pabučiuoti jį į viršugalvį. Jis tai toleruoja, tačiau dienos, kai mane apkabindavo su mintim, kad „esi geriausia mama pasaulyje“, jau seniai praėjo.

Viljamas praaugo didžiąją dalį savo bendraamžių, galima sakyti išstypo, nepaisant nepasotinamo apetito ir naujausios manijos dėl picos „Domino“. Iš tėvo paveldėjo ne tik ūgį, bet ir vaiskias rudas akis, lengvai įdegančią odą bei tamsius, ant sprando besigarbanojančius plaukus.

Mano ūgis vos siekia metrą šešiasdešimt, todėl jis netruks mane praaugti, o tada tikriausiai taps dar mažiau panašus į mane. Mano oda blyški, nusėta strazdanomis ir lengvai parausta vos paglostyta saulės. Pečius siekiantys šviesūs plaukai nesigarbanoja, kaip sūnaus, nors ir nėra visiškai tiesūs; jų bangavimas mane erzindavo tais laikais, kai plaukai buvo didžiausias rūpestis.

– Kas prižiūrės mūsų namus, kol būsime išvykę? – paklausia jis.

– Mielasis, jų nereikia prižiūrėti. Tik kad kas pašto dėžutę patikrintų.

– O ką, jei kas nors įsilauš?

– Nieko panašaus nenutiks.

– Iš kur tu žinai? – nenusileidžia jis.

– Nes jei kas nors ketintų laužtis į bet kuriuos namus mūsų gatvėje, mūsiškius jie rinktųsi paskiausiai.

Mūsų vienbutį pietų Mančesteryje nusipirkau su tėčio pagalba – jis man ištiesė ranką tuoj po Viljamo gimimo ir prieš rajonui atsitiktinai tampant madingu.

Nė karto nedalyvavau ironiškuose bingo vakaruose rytietiško maisto bare gatvės gale, o vietinėje kepyklėlėje per visą jos gyvavimo laiką tikriausiai tesu pirkusi vienintelį raugintos tešlos duonos kepalą su bolivinių balandų sėklomis. Tačiau aš tokias vietas palaikau – mat jos kelia nekilnojamojo turto kainas.

Sykiu tai reiškia, kad aš, matyt, esu vienintelė trisdešimt trejų vieniša mama, kuri čia pragyvena iš savo atlyginimo. Vietinėje šešiametėje kolegijoje, kurioje dirbama ne dėl užmokesčio, o greičiau dėl asmeninio pasitenkinimo, dėstau literatūrą.

– Kažkas apvogė Džeiką Miltoną, – niūriai pasakoja Viljamas, kai išsuku į gatvę. – Išnešė visus jo mamos papuošalus, nuvarė tėčio automobilį ir pavogė Džeiko „X Box“.

– Tikrai? Siaubas.

– Žinau. O jis jau buvo pasiekęs paskutinį karinio žaidimo lygį, – atsidūsta purtydamas galvą. – Jo jau *niekada* nebesusigrąžins.

Iki kelto pietinėje pakrantėje mūsų laukia keturių ar penkių valandų kelionė, tačiau išvažiuojame anksčiau, kad dar spėtume kai kur netoliese stabtelėti.

Po dešimties minučių privažiuoju slaugos namus „Gluosnių krantas“, sustojame nedidelėje aikštelėje. Iš išorės pastatas priemeniška „Lego“ namą iš vienodo dydžio plytų, su pilkų čerpių stogu. Nors, geriau pagalvojus, slaugos namų niekas nesi-renka pagal architektūrą.

Suspaudau skaitmeninį kodą dvejomis durims ir užrašau mūsų vardus registratūroje. Mūsų nosis užgožia pertroškintos mėsos bei ištižusių daržovių kvapai. Viduje švaru, šviesu, tvarkinga, nepaisant to, kad interjero dizaineris tikriausiai buvo aklas. Sienos iškljuotos avokado žalumo tapetais su spiralėmis, grindys

išklotos raštuota tamsiai mėlyna bei raudona kilimine danga, o grindjuostes kažkas nudažė marmelado atspalvio laku, įsivaizduodamas, kad taip atrodyt natūraliau.

Už dviverių durų ir už televizoriaus kambario girdėti pietų meto indų bei įrankių tarškėjimas, todėl, užuot leidęsi koridoriu tiesiai link mamos kambario, pasukame į valgyklą.

– Arturai, ar jums viskas gerai? – atsargiai paklausiu vieno iš ilgamečių slaugos namų gyventojų, šiam išsvirduliuvus į koridorių su tokia išraiška veide, tarsi jis būtų įžengęs į Narniją. Jis priešišškai išsitiesia.

– Aš ieškau savo kelnių. Ar tu paėmei mano kelnes?

– Ne mes, Arturai. Kodėl jums nepaieškojus valgykloje?

Jau ketinu jį sulaikyti, kad neįlįstų į spintą su šluotomis, kai prasiveria dvigubos durys, ir pro jas įžengęs slaugos namų darbuotojas Rahimas pasiūlo jam savo ranką ir nuveda šalin.

– Sveiks, – taria Viljamas.

Apie dvidešimt penkerių Rahimas iš Somalio taip pat turi „X Box“, todėl jie visuomet randa ką aptarti.

– Labas, Viljamai. Tavo močiutė ruošiasi pietauti. Jei norėtum, ten tikriausiai dar likę ananasinio pyrago.

– Taip, gerai.

Mano sūnus maisto neatsisako niekada, nebent kai įdedu nežmoniškų pastangų jį gamindama – tada jis pasižiūri į lėkštę taip, lyg būčiau prikrovusi jam garuojančių pramoninių atliekų.

Kai lydymas Rahimo Arturas nušlepsi pro duris, jų vietoje išnyra vyro siluetas. Jo smilkiniai paženklinti besikaitaliojančio spaudimo, kuris tikriausiai sveikatai pakenkė labiau nei faktas, kad jis yra buvęs alkoholikas.

– Seneli! – plačiai išsišiepia Viljamas, ir pilkšvose mano tėvo akyse išsižiebia gyvybė.